

ene eller den anden Mand, de sælge det. Hvad der for Bryggerierne kan være et ejendommeligt Moment, er, at der er en vis Sædvanepris paa dette Produkt, og at det maatte stille sig meget tvivlsomt for dem, om det kunde være rigtigt at gaa bort fra en saadan Sædvanepris, om det var fordelagtigere eller i alt Fald om de risikerede noget ved at forlade denne Pris, eller om de ikke hellere maaske maatte holde paa den og selv tage Skatten. Hvad derimod de i denne Lov omhandlede Forretninger angaar, stiller Forholdet sig saaledes, at der er ikke nogen bestemt Pris. Man arbejder med et meget indviklet Prissystem. Den samme Ydelse udbydes til forskellige Folk og til forskellige Nydere paa meget forskellige Vilkaar. I det kongelige Teater f. Eks. har man, saa vidt jeg har set, mindst 36 forskellige Priser til den samme Forestilling. Man har 9 almindelige Priser, og saa har man halve Priser, dobbelte Priser, forhøjede Priser. Det giver 36 Priser; og saa har man desuden Abonnementspriser, og paa forskellig anden Maade sætter man Prisen. Af dette vil man se, at Teaterdirektører arbejde med et helt andet Forhold end de fleste andre Forretningsfolk, som en saadan Opgave paa Statens Vegne tilfalder, og derfor forekommer det mig, at det maa være en saadan Direktørs Kunst ved Forretningstalent at udfinde, hvorledes han skal tiltrække det forskelligartede Publikum, der udgør hans Kundekreds, og arbejde med de forskellige Priser. Dette Moment, om han faar 10 Øre mere i Omkostninger pr. Krone, maa da blive et ganske overordentlig forsvindende Moment ved hele den Prisansættelse, han skal foretage, og derfor maa jeg tro, at det maa være meget let for disse Bedrifter at anbringe denne Afgift saaledes, at de kunne faa det ind igen hos Publikum.

Der kan i øvrigt her komme Forhold frem, som der paa en Maade ikke er tænkt paa i Loven. Loven sigter jo netop paa den ensartede Beskatning af 15 pCt. paa hele denne Udgift, som lægger sig for Dagen ved Indkøb af Entrébillet til Forestillinger. Men det er meget muligt, at Entreprenøren vil anse det for fordelagtigere at omlægge det, at han lægger mere paa een Plads end paa en anden. Der er maaske en Plads, han ikke ønsker at forhøje, eller som han maaske vil anse det for særlig farligt at forhøje, men han mener at kunne lægge en større Afgift paa de dyrere Pladser, hvor saadant relativt spiller en mindre Rolle. Han staar i Virkeligheden med mange flere Betingelser for, støttet paa

Forretningstalent og det Instinkt, som Forretningsmanden overhovedet maa have, at kunne magte den Opgave, der er tilfalden ham, at faa Skatten paa en hensigtsmæssig Maade væltet over paa Publikum og faa den kastet væk fra sig.

Nu er det fremført med megen Styrke paa forskellig Maade i Aviserne og i de Adresser, der ere komne her om Teater næringsen — naar jeg siger Teater og har gentaget det flere Gange, er det ikke for at holde mig udelukkende til Teatre, det er altsaa et forkortet Udtryk, jeg bruger, for de Forretninger, der i det hele taget er Tale om, om end ganske vist det, jeg vil sige her, særlig gælder Teatrene —, det er altsaa, som sagt, anført, at Teatrene sidde saa overmaade daarligt i det, at de lide saa overordentligt ved en meget stærk Konkurrence. Med Formandens Tilladelse vil jeg oplæse nogle faa Linier af, hvad en Teaterdirektør i Ringkøbing i saa Henseende har skrevet: „Vi ere“, skriver han, „7 Direktører med Bevillinger, hvilket p. t. vil sige, at vi maa have Lov at være med i den vilde Konkurrence, der udkæmpes, idet man samtidig med, at man giver Privilegier — af hvilke 3 af os hver maa yde 900 Kr. om Aaret i Enkepensioner o. s. v. —, udsteder saa mange Tournébevillinger, at vi i denne Sæson en Periode være 18, siger atten, rejsende Selskaber. At dette er ganske haabløst, vil enhver med lidt Kendskab til Provinsen let forstaa; samtidig med, at den Mængde Selskaber afføder et Proletariat af Skuespillere, som Standen ikke kan være tjent med“. Det er altsaa saadanne Klager, som lyde. Dette stærke Konkurrencehensyn kommer ogsaa frem i den Adresse, som er forelagt Rigsdagen fra Københavns Teaterdirektører — paa een nær. Der er een, som har maattet tage Afstand fra denne Teateradresse. Da hans Teaterbevilling er forbunden med en Variétébevilling, kan han, som han siger, ikke saa godt underskrive paa den Adresse sammen med de andre med den Motivering, de bruge. I denne Adresse er der altsaa stærkt appelleret til det nævnte Moment, den stærke Konkurrence, som de leve under.

Nu vil jeg dertil sige, at man ofte ved at se paa Virkningerne af en Skat kan faa Øje paa, at den har mange Virkninger, ofte mange vidtrækkende Virkninger ud over det rent beskatningsmæssige, og det er navnlig et ikke ukendt Fænomen, at en Skat kan frembringe bedre Forhold i de Virksomheder, mellem hvilke den slaar ned, netop derved, at den, hvor der har uddannet sig uheldige Forhold ved Konkurrencen, og